

Bildande av Hällåskullens naturreservat i Torsby kommun

Beslut

Länssstyrelsen förklarar det markerade området i bilaga 1 som Hällåskullens naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Länssstyrelsen beslutar att de nedan angivna föreskrifterna ska gälla för reservatet.

Länssstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Hällåskullens naturreservat bildas i syfte att bevara och restaurera biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av mager gammal tallskog av gles och orörd naturskogskaraktär samt andra ingående naturtyper. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är också att på sikt skapa och vidmakthålla miljöer och substrat av betydelse för hotade arter knutna till död tallved. Av dessa kan nämnas den rödlistade och brandgynnade skalbaggen raggbock, *Tragosoma depsarium*, som i trakten har en av sina nationellt viktigaste och tätaste förekomster, och där enstaka fynd inom reservatsgränsen noterats.

Syftet ska uppnås genom att skog och våtmarker tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik med undantag för delar där restaureringsåtgärder i form av naturvårdsbränning eller andra åtgärder är lämpliga. Området är beläget i ett av skogsbrand kraftigt präglat landskapsavsnitt, men ger idag inte ett särskilt starkt

brandpräglat intryck. Spår av brand i form av kolade stubbar etc. samt arter knutna till dessa strukturer förekommer, men i begränsad omfattning. Genom naturvårdsbränning och andra åtgärder kan brandpräglade miljöer med dessas innehåll av strukturer och arter förstärkas, återställas och nyskapas.

Skälen för beslutet

Naturresevatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Lågproduktiv gammal tallskog av gles naturskogskaraktär med ett i stora delar av området påtagligt inslag av tallar med åldrar över 300 år.
- Grandominerade naturskogsartade partier.
- Öppna våtmarker med ostörd hydrologi.

En mer utförlig beskrivning av området finns i skötselplanen.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturresevatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i resevatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
7. använda kalk, gödsel, växtnärlingsämnen eller bekämpningsmedel,
8. framföra motordrivnet fordon,
9. utföra viltvårdsåtgärder eller anlägga åtelplats.

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

10. inplantera djur och växter.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 8. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförfordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande inom reservatet i dess helhet eller inom de särskilt utpekade områden som framgår av bilaga (se hänvisning efter varje relevant punkt).

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder, se bilaga 3,
3. småskalig naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder, se bilaga 3,
4. brandefterliknande åtgärder såsom katning eller skadande av enskilda träd, se bilaga 3,
5. uppsättande av informationstavla och fikabord/stockbord, se bilaga 2,
6. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte,
7. åtgärder i syfte att motverka förekomst av invasiva främmande arter.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra motordrivet fordon,
4. tippa eller anordna upplag,
5. gräva eller dra upp kärlväxter,
6. skada, omlagra eller bortföra berg, jord eller sten,
7. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har förelagt markägare och innehavare av särskild rätt inom området att yttra sig över förslaget till beslut om inrättande av naturreservat. Förslaget till beslut har också remitterats till berörda sakägare samt skickats till andra som kan tänkas ha synpunkter på skyddet av området.

Samlad bedömning

Området har mycket höga naturvärden. För att värdena ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skadas. Länsstyrelsen bedömer därför att området bör förklaras som naturreservat.

Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Delar av området ingår i Riksintresse för naturvården, NRO-17-014, Norra Ny-skogen (MB 3 kap 6).

Beslutet bidrar till att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden och till miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Sammantaget är förutsättningarna uppfyllda för att inrätta reservatet med föreskrifter enligt ovan.

Tillämplig lagstiftning

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behovet att områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. (se 7 kap. 4 § miljöbalken)

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet får beslutet förenas med föreskrifter. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. (jmf 7 kap. 5, 6, 25 och 30 §§ miljöbalken)

I varje beslut om bildande av ett naturreservat ska en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård fastställas. (jmf 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas. C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån tillåten pågående markanvändning inte avsevärt försvåras.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Beslutet kan överklagas

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

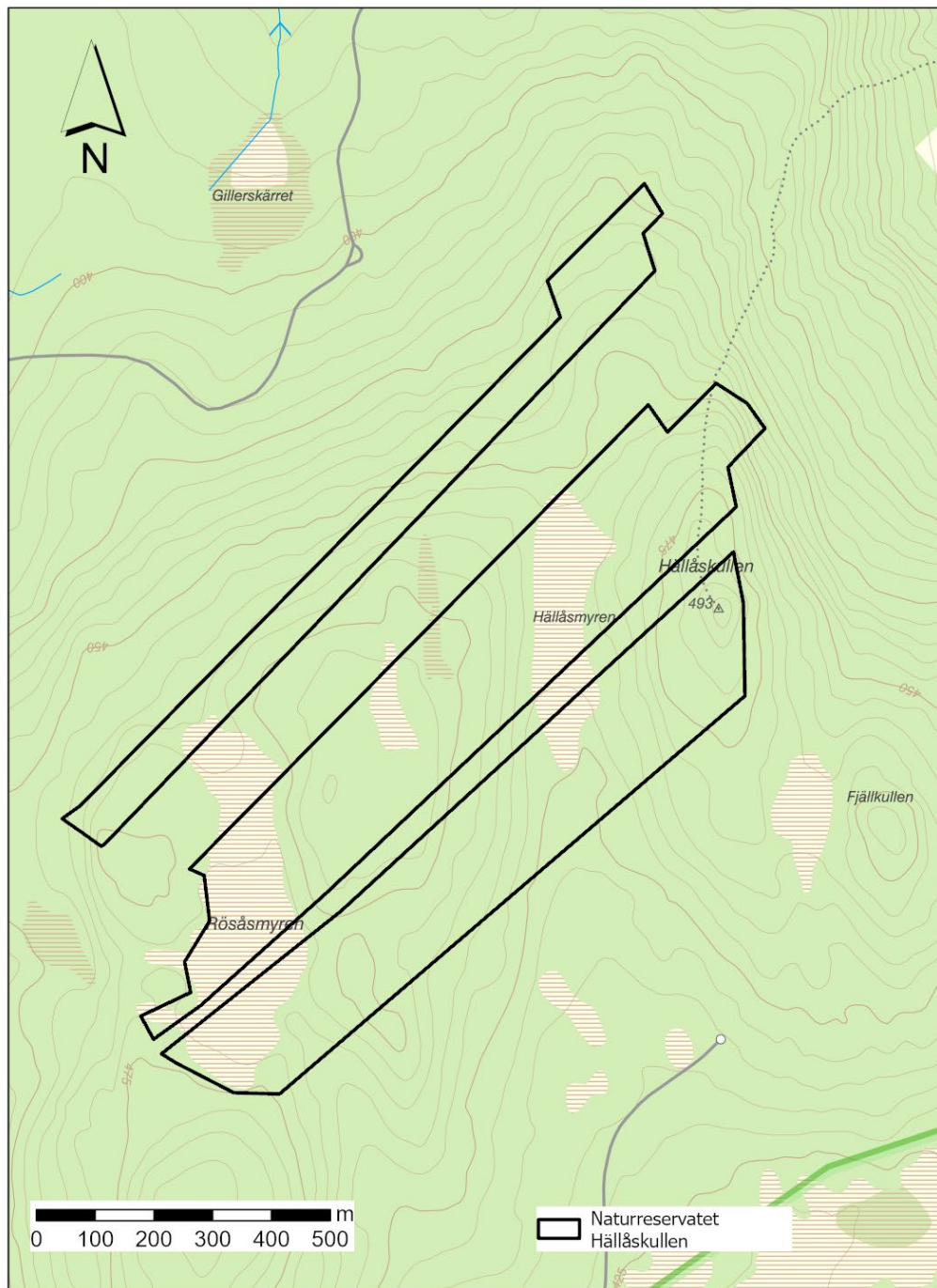
Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med naturvårdshandläggare Anders Tedeholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Emma Spak, avdelningschef Annika Nilsson, enhetschef Linda Sundström och rättschef Göran Wirdéus medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Skötselplan
4. Överklagandehänvisning

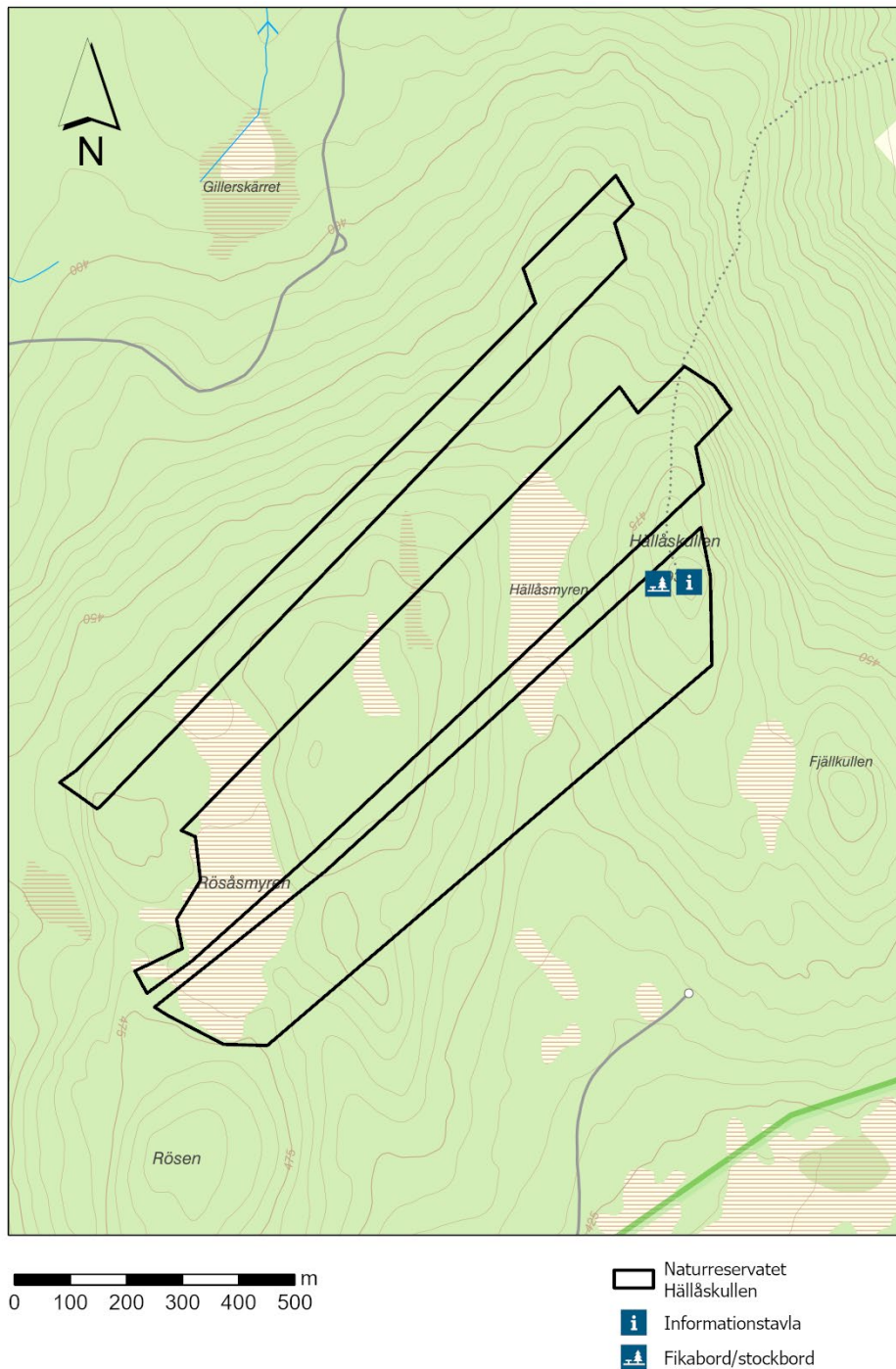
Bilaga 1. Beslutskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2. Föreskriftskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselplan för Hällåskullens naturreservat

Syftet med naturreservatet

Hällåskullens naturreservat bildas i syfte att bevara och restaurera biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av lågproduktiv gammal tallskog av gles och orörd naturskogskaraktär samt andra ingående naturtyper. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är också att på sikt skapa och vidmakthålla miljöer och substrat av betydelse för hotade arter knutna till död tallved. Av dessa kan nämnas den rödlistade och brandgynnade skalbaggen raggbock, *Tragosoma depsarium*, som i trakten har en av sina nationellt viktigaste och tätaste förekomster, och där enstaka fynd inom reservatsgränsen noterats.

Prioriterade bevarandevärden

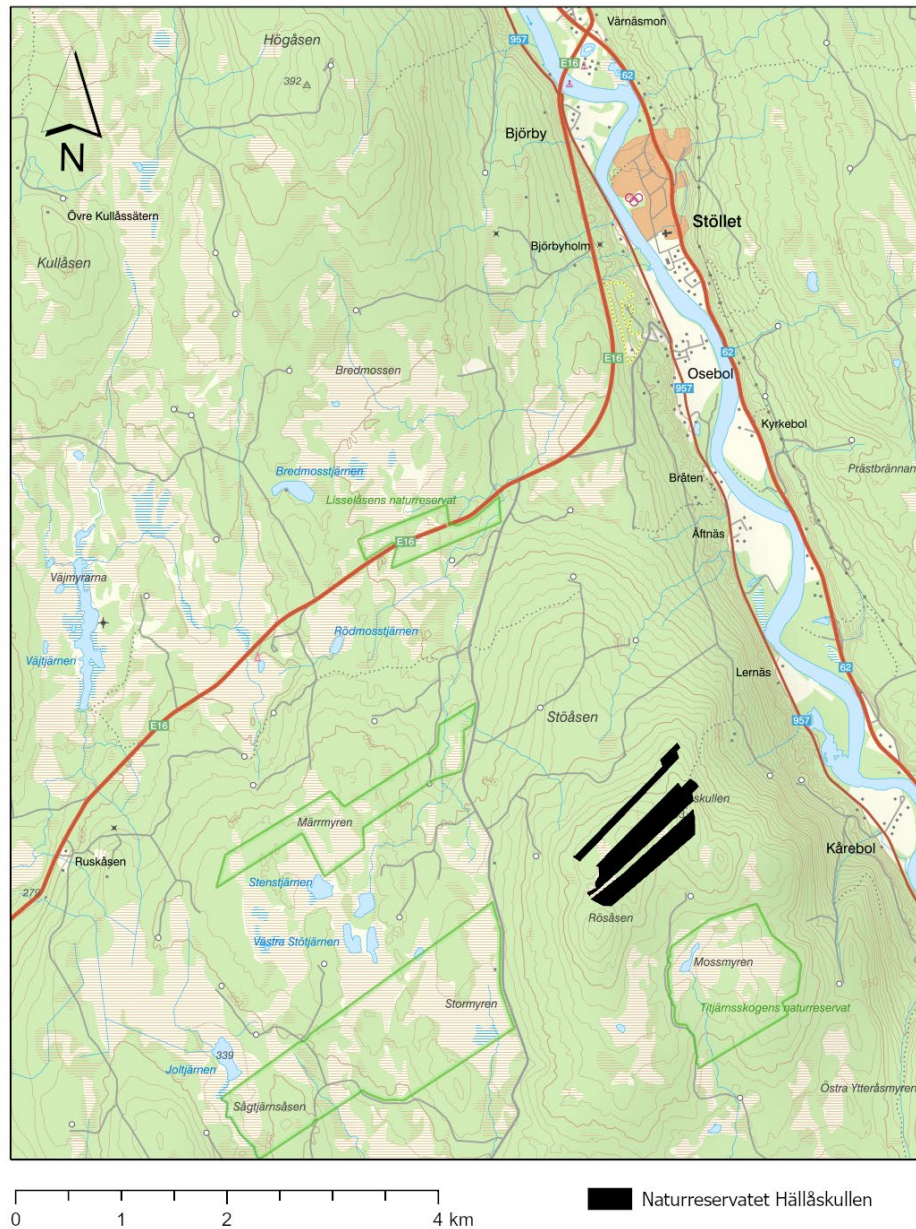
Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Lågproduktiv gammal tallskog av gles naturskogskaraktär med ett i stora delar av området påtagligt inslag av tallar med åldrar över 300 år.
- Grandominerade naturskogsartade partier.
- Öppna våtmarker med ostörd hydrologi.

Administrativa data

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Hällåskullen
NVR-nummer	2056465
Kommun	Torsby
Areal	58,3 ha

Översiktskarta för Hällåskullens naturreservat (svart område)

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beskrivning av området

Biologi

Området domineras av gammal, lågproduktiv och i stora delar relativt gles tallskog. Inslag av grandominerade partier på frisk mark samt fuktigare delar av sumpskogskaraktär förekommer.

Visst inslag av hållbunden mark finns främst kring Hällåskullens topp. I området förekommer frekvent tallar med ålder över 300 år där den äldsta åldersbestämda tallen var 407 år. Beståndsåldern är dock generellt lägre än så, ofta ca 160–190 år.

Landskapet på höjderna väster om Klarälven i Norra Ny socken är starkt och tydligt brandpräglad i dess något torrare delar, med spår av brand frekvent förekommande. Trots att det i detta område endast relativt sparsamt förekommer spår av bränder i form av kolade stubbar etc. samt arter knutna till dessa strukturer är med all sannolikhet beståndshistoriken även i stora delar av detta område präglad av brand.

Trakten är vidare ett av de nationellt viktigaste områdena för den rödlistade och starkt brandgynnade skalbaggen raggbock, *Tragosoma depsarium*, vilken kräver grova solexponerade lågor av gammal tall.

I området har 20 rödlistade arter och 11 signalarter påträffats.

Nedan listas ett urval av rödlistade arter och signalarter som har påträffats i området (hotkategori enligt Artdatabankens rödlista 2020 inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar):

Korallrot *Corallorhiza trifida*
(Signalart fridlyst)
Vaddporing *Anomoporia kamtschatica* (NT)
Doftskinn *Cystostereum murrayi* (NT)
Vedticka *Fuscoporia viticola*
(Signalart)
Dropptaggsvamp *Hydnellum ferrugineum* (Signalart)
Vintertagging *Irpicodon pendulus* (NT)
Tallticka *Porodaedalea pini* (NT)
Gammelgransskål *Pseudographis pinicola* (NT)
Garnlav *Alectoria sarmentosa* (NT)
Broktigel *Bryoria bicolor* (EN)
Nästlav *Bryoria furcellata* (Signalart)
Violettgrå tagellav *Bryoria nadvornikiana* (NT)
Kolflarnlav *Carbonicola anthracophila* (NT)
Mörk kolflarnlav *Carbonicola myrmecina* (NT)

Gulnål *Chaenotheca brachypoda*
(Signalart)
Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (NT)
Vitgrynig nållav *Chaenotheca subroscida* (NT)
Kattfotslav *Felipes leucopellaeus*
(Signalart)
Vedskivlav *Hertelidea botryosa* (NT)
Lunglav *Lobaria pulmonaria* (NT)
Kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlneri* (NT)
Bårdlav *Nephroma parile* (Signalart)
Norsk näverlav *Platismatia norvegica* (VU)
Vedflamlav *Ramboldia elabens* (NT)
Skogstrappmossa *Anastrophyllum michauxii* (NT)
Vedtrappmossa *Crossocalyx hellerianus* (NT)
Vanlig rörsvepemossa *Liochlaena lanceolata* (Signalart)
Thomsons trägnagare *Cacotemnus thomsoni* (Signalart)

Bronshjon *Callidium coriaceum*
(Signalart)

Granbarknagare *Microbregma*
emarginatum (Signalart)
Raggbock *Tragosoma depsarium* (VU)

Kulturhistoria

Skogsbruket på höjdområdena väster om Klarälven i Norra Ny socken har genom tiderna varit relativt lågintensivt. Fastighetsstrukturen präglas till stora delar av ägosplittring med privatägda långa och smala skiften som försvårar storskaligt rationellt skogsbruk. Under de senaste decennierna har dock skogsbruket intensifierats. Skogen i reservatet har till största delen fått utvecklas fritt under lång tid. Smärre partier med yngre skogar uppkomna efter avverkning finns i främst området öster om Hällåmyren samt längs områdets södra gräns. Spritt i området förekommer dessutom stubbar från äldre dimensionsavverkningar.

I trakten finns ett stort antal kulturhistoriska lämningar registrerade. Främst utgörs dessa av fångstgropar och kolningsanläggningar samt ett mindre antal järnframställningsplatser. Dock finns inga kulturhistoriska lämningar registrerade inom reservatsområdet.

Friluftsliv

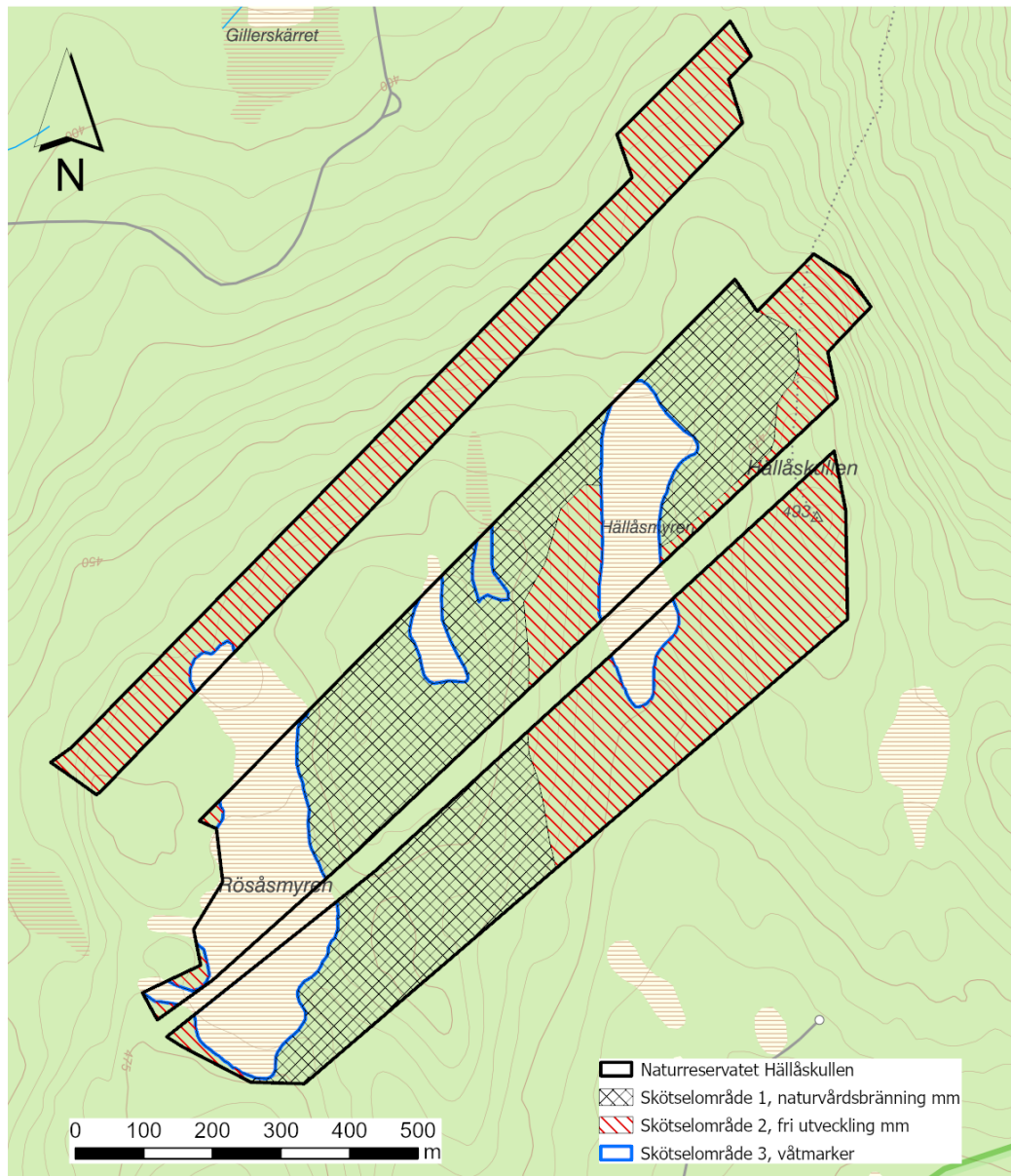
Variationen i området med avseende på trädslagsblandning och fuktighetsförhållanden är stor.

Skogens naturskogskaraktär med lågproduktiva, gamla och ofta relativt glesa tallskogar i kombination med mer produktiva och tätare granskogsområden är tillsammans med de öppna myrarna attraktiv för besökare som söker naturupplevelser i en vacker miljö. Mängden tallar med åldrar över 300 år i reservatet bidrar genom sina för gamla tallar så karaktäristiska egenskaper i hög grad till naturskogskänslan.

Skötselområden

Reservatet har delats in i tre skötselområden med utgångspunkt från den huvudsakliga naturtypen i området samt de åtgärder som ska genomföras inom skötselområdena, se figur 1. Dessutom beskrivs ett tredje skötselområde grundat på friluftslivsaspekter. Det senare omfattar hela reservatet.

För skötselområdena gäller att invasiva främmande arter ska kunna tas bort vid behov.

Figur 1. Karta över skötselområden för Hällåskullens naturreservat.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselområde 1 Talldominerad skog 21,7 ha:

Med tanke på landskapets starka brandprägel, talldominansen i aktuellt område samt traktens stora betydelse för exempelvis raggbock, är en lämplig skötselriktning naturvårdsbränning med syfte att behålla ljusöppen tallskog, minska mängden inväxande gran där sådan förekommer samt öka mängden grov död tallved. Genom noggrant planerad och rätt utförd naturvårdsbränning även i de partier av området som utgörs av yngre skog kan brandljud också på klenare stammar åstadkommas, vilket på sikt ökar förutsättningarna

för arter beroende av dessa strukturer. Naturvårdsbränning kan dessutom kompletteras med brandefterliknande åtgärder såsom katning eller skadande av enskilda träd.

Bevarandemål

Ljusöppen tallskog med ett stort inslag av gamla tallar samt grov gammal död tallved, såväl liggande som stående. Området ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som förekommer i området och andra arter som är naturliga för naturtypen. Invasiva främmande arter som utgör hot mot den biologiska mångfalden i området ska inte förekomma.

Åtgärder

Naturvårdsbränning, inklusive småskalig naturvårdsbränning, samt brandefterliknande åtgärder såsom katning eller skadande av enskilda träd.

Skötselområde 2 Grandominerad skog med visst inslag av tall 25,8 ha:

Större delen av områdena på ömse sidor om Hällåsmýrens södra del, samt sluttningen mot reservatets nordvästra gräns utgörs av grandominerad skog som till viss del är fuktig eller försumpad. Inom området finns även en del något torrare, talldominerade delar, t ex nordväst om Rösåsmýren samt det hållbundna området kring Hällåskullens topp.

Bevarandemål

Varierande skog av naturskogskaraktär ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som förekommer i området och andra arter som är naturliga för naturtypen. Arronderingsmarker ska tillåtas utvecklas så att de på sikt utvecklar högre mångfaldsvärden och integreras i naturskogsmiljöerna. Mängden död ved ska öka. Invasiva främmande arter som utgör hot mot den biologiska mångfalden i området ska inte förekomma.

Åtgärder

De grandominerade delarna enligt ovan lämnas för fri utveckling genom naturlig dynamik. Inom de torrare och talldominerade delarna i skötselområdet kan efter särskild planering småskalig naturvårdsbränning samt brandefterliknande åtgärder såsom katning eller skadande av enskilda träd utföras.

Skötselområde 3 Våtmark 10,8 ha:

Skötselområdet utgörs av de våtmarker som finns inom naturreservatet, dvs Rösåsmynnen och Hällåsmynnen samt två mindre myrar varav den ena skogbevuxen.

Bevarandemål

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till dessa naturtyper. Våtmarkernas hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt. Hydrokemin ska vara utan betydande antropogen påverkan. Invasiva främmande arter som utgör hot mot den biologiska mångfalden i området ska inte förekomma.

Åtgärder

Fri utveckling. Naturvårdsbränning i intilliggande skötselområden kan vid behov delvis behöva gå ut i våtmarken.

Skötselområde 4 (hela reservatet) Friluftsliv

I dagsläget finns inga anordningar för friluftsliv eller liknande i eller i anslutning till reservatet. Från skogsbilvägen i slutningen nordost om reservatet, den så kallade Bergvägen, går en stig till Hällåskullens topp, varifrån man har en anslående utsikt ner mot själva Klarälvdalen. Även i höjdpartiet centralt i reservatet finns platser med vid utsikt, särskilt norrut.

För den speciellt intresserade besökaren är också mångfalden av rödlistade och/eller ovanliga arter, främst mossor, lavar och svampar en attraktion i sig.

Bevarandemål

Informationstavla med information om reservatets naturvärden och föreskrifter samt karta som tydligt visar områdets utbredning och gränser ska finnas i området. Dessutom ska ett fikabord / stockbord placeras ut vid Hällåskullens topp.

Åtgärder

Naturreservatets gräns markeras.

Informationstavla sätts upp vid parkeringsplats vid det närliggande naturreservatet Titjärnsskogen samt vid utsiktspunkten på Hällåskullens topp. Vid utsiktspunkten placeras dessutom ett fikabord / stockbord.

Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
Iståndsättning av reservatet		
Markering av reservatsgräns	1	
Informationstavla	1	
Markvård		
Naturvårdsbränning efter särskild detaljplanering	2	1
Småskalig naturvårdsbränning, samt brandefterliknande åtgärder såsom katning eller skadande av enskilda träd.	1	1 och 2
Åtgärder i syfte att motverka förekomst av invasiva främmande arter	Vid behov	Hela reservatet
Anläggningar för friluftslivet		
Fikabord / stockbord.	1	

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

Genomförd dokumentation

Under hösten 2018 inkom till Skogsstyrelsen ett flertal avverkningsanmälningar inom området. Skogsstyrelsens fältkontroller av inkomna anmälningar ledde till att stora delar av området klassades som nyckelbiotoper eller områden med naturvärden. Skogsstyrelsen överlämnade området till länsstyrelsen

som gjorde ytterligare inventeringar och initierade reservatsbildningen.

Överklagandehänvisning

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växelfonnummer 010-224 70 00.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post.

Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.